

SVENSKT NÄRINGSLIV

Vår referens/dnr: 2021/127

Er referens/dnr: M2018/00217 och
M2018/00221

2021-07-30

Remissvar

Ärenden om tillåtlighet enligt miljöbalken och tillstånd enligt lagen om kärnteknisk verksamhet till anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall

Stabil eltillförsel till konkurrenskraftig kostnad är en förutsättning för samhällsutveckling, klimatomställning och ett konkurrenskraftigt näringsliv. Svenskt Näringsliv anser därför att denna fråga är av ytterst vikt för Sveriges näringsliv och väljer att inkomma med synpunkter på ovanstående ärende.

Svenskt Näringsliv avstyrker förslaget att bryta ut den del som avser Clab från Svensk Kärnbränslehantering (SKB) ansökan med anledning av att:

- Det inte föreligger något behov av en utbrytning, beslut borde skyndsamt fattas i hela slutförvarsfrågan
- Förslaget kraftigt riskerar försörjningstryggheten av el i Sverige
- Det är en omfattande process som helhet som nu måste avslutas

Elsystemets betydelse för de nationella klimatmålen

Klimatmålen innebär en historisk omställning till fossilfrihet, inte bara i vårt energisystem utan även i hela vårt samhälle. Svenska företag satsar stort på att investera i morgondagens teknik som ger förutsättningar för fortsatt välstånd samtidigt som vi blir av med koldioxidutsläpp. Det sker genom investeringar i bland annat produktion av fossilfritt stål, nya fabriker för batterier och produktion av fossilfria varor från skogen. Omställningen innebär att vi fasar ut fossila bränslen och i stor utsträckning går över till el som energibärare och insatsvara. Klimatomställningen i Sverige kommer

innebära en kraftigt ökad elanvändning och ett väl fungerande elsystem blir ett viktigt verktyg för att vi ska lyckas med denna omställning.

Ökad elanvändning kräver mer elproduktion, inte mindre

Klimatomställningen är huvudorsaken till att vi i Sverige kan komma att se mer än en fördubblad elanvändning fram till 2045. Denna utveckling ställer höga krav, inte bara på näringslivet, utan även på politiken och nu främst på regeringen. Ett elsystem som inte levererar el när och där den behövs till en konkurrenskraftig kostnad gör det svårt för företagen att investera i Sverige och den pågående omställningen. Dessutom riskeras den enorma klimatnytta som svenska företag skapar redan idag. 2018 skapade svensk export en klimatnytta som motsvarar hälften av Sveriges samlade utsläpp genom att tränga undan smutsigare produktion utomlands, den nyttan kan komma att fördubblas fram till 2040, förutsatt att vi framförallt har ett kostnadseffektivt och leveranssäkert elsystem.

Idag är kärnkraften en viktig del av elsystemet och Svenskt Näringslivs långsiktiga scenarioanalys visar att den även har en central plats i ett kostnadseffektivt elsystem som kan möta en fördubblad elanvändning 2045. Det är därför av yttersta vikt att regeringen nu tar ansvar, undanröjer hinder och fattar nödvändigt beslut som möjliggör stabil tillgång på el för Sveriges alla elanvändare.

Omfattande gransknings- och prövningsprocess genomförd nu behövs beslut

Trots pandemin så producerades 159 TWh el i Sverige år 2020, av dessa stod kärnkraften för cirka 30 procent. Vi står nu inför en situation där mellanlagret för utbränt kärnbränsle beräknas bli fullt 2023. För att kärnkraften som vi har idag, inte ska riskera att panikstängas är utökad mellanlagringskapacitet en förutsättning. Konsekvenserna av att delar av kärnkraften inte kan leverera el till vårt elsystem på tre års sikt är omfattande, inte bara för Sveriges näringsliv utan även för driften av elsystemet som helhet.

SKB:s ansökan om att bygga slutförvar för använt kärnbränsle i Östhammars kommun samt utökad tillstånd för mellanlagret i Oskarshamn skickades in till myndigheterna 2011. Det handlar om en sammanhållen ansökan där stort arbete lagts på att förankra processen och den föreslagna lösningen hos de berörda kommunerna. Denna förankringsprocess har utgått från ett sammanhållet förslag och detta har också varit en förutsättning för att man kunnat nå framgång i arbetet. Sedan dess har ansökan granskats av Mark- och miljödomstolen samt Strålsäkerhetsmyndigheten i enlighet med

miljöbalken och kärntekniklagen. Även berörda kommuner har även sagt ja till ansökan utifrån förutsättningen att det handlat om en sammanhållen lösning. Behovet av att utöka mellanlagret beror till stor del på en väldigt långdragen prövning i olika instanser. Nu har alla instanser sagt sitt och såväl domstol som tillsynsmyndighet godkänner ansökan som helhet. Det är också värt att notera att den slutförvarslösning som behandlas i ansökan har godkänts i Finland och nu är under konstruktion där.

Det svenska slutförvarssystemet är en sammanhängande process och att efter denna granskning nu dela upp ansökan ser Svenskt Näringsliv som en omotiverat komplicerad process vilken leder till stora osäkerhetsmoment, ytterligare förseningar i den viktiga slutförvarsfrågan och juridiska risker i den fortsatta prövningen i domstol. Detta kommer i sin tur att leda till ökad osäkerhet i den svenska elförsörjningen.

Det svenska näringslivet har tagit sig an uppgiften att sänka utsläppen och sätta stopp för klimatförändringarna genom flera initiativ för att ställa om till fossilfri produktion. Ska vi lyckas med omställningen så måste Sverige ha tillgång till fossilfri el till internationellt konkurrenskraftiga elkostnader varje timme, året runt. Svenskt Näringsliv anser att Sveriges regering skyndsamt behöver fatta beslut om hela slutförvarsfråga så att näringslivet kan fortsätta nödvändiga investeringar som klimatomställningen kräver.

Johan Britz

Marie Knutsen-Öy